

J. n. g. Hutter Joan, prof. v p.
Grad. L. Turij Zg. L. Kungota

Posamezna številka stane 75 para

Abonmentna lista: Celo leto 60 din., pol leta 30 din., četrt leta 16 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 120 din. Inserati ali oznanila se plačajo po dogovoru; pri večkratnem izdajanju primeren popust. Upravišтво sprejema naročila, inserate in reklamacije. Telefon Interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišstvo je v Mariboru. Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine prost. Telefon Interurban št. 113.

48

Maribor, dne 29. dec. 1923.

Letnik XIV.

V novo leto z obnovljenim izobraževalnim delom.

(Iz govora narodnega poslanca dr. Hohnjeca na obnem zboru Slov. krščansko-socialne zveze v Celju.)

Sestdesetletnica Slomškove smrti (24. septembra) je pozivila v naši zavesti geslo, ki ga je ta veliki buditelj in učitelj slovenskega naroda proglasil med našim ljudstvom, geslo o »zveličanski narodni omiki.« Narodna omika, za katero je prava vera luč, materni jezik pa ključ, je po Slomškovem mišljenju za narod za klad, ki ga ne konča ne rja ne molj in ki ga tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Cilj ji je ne samo posmrtno zveličanje poedinca, marveč tudi zemeljska sreča naroda, urejenost njegovega življenja in vseh življenjskih razmer, njegova zadovoljnost in vsestranski napredek v njegovih vrstah.

Ako je blaženost in sreča naroda utemeljena na pravi narodni omiki, je resničen rodoljub samo tisti, ki po svojih močeh in s svojim trudom in delom pripomaga k ostvarjenju in pomnoževanju duševnega zaklada med narodom. Kjer tega ni, tam je rodoljubje le sama bahavost ali pa krinka, za katero se skriva sebičnost in koristolovstvo.

Ker je narod skupina družin in poedinov njenih članov, je narodova omika nekaka zbirka duševnega kapitala posameznih članov naroda. Kakor je nemogoče govoriti o bogatstvu naroda, ako z gnotnim premoženjem razpolaga samo peščica ljudi izmed naroda, dočim ogromna večina zdihuje v pavperizmu (uboštvo), tako ni mogoče govoriti o omiki naroda, če je ta omika samo last in privilegij majhnega števila takozvanih razumnikov in omikancev, dočim narodova masa tava v duševnem pavperizmu.

Omika za vse! Tako se je že od nekdaj glasilo geslo pravih prijateljev naroda, prešinjanih s socialnim pojmovanjem narodnostnega principa (načela). Prava zveličanska narodna omika za vse: je visoki cilj, katerega služi naša velika krščanska, socialna in narodna izobraževalna organizacija.

V čem je ta prava blagovita omika? Učenjak Paulsen odgovarja na to vprašanje: »Ne mnoštvo tega, kar kdo zna, tvori izobrazbo in omiko, marveč moč in sposobnost za rešitev nalog, ki jih stavi življenje.« Okoli tega namena so osredotočene vse izobraževalne težnje in vsi prosvetni naporji naših izobraževalnih društev: vsak član našega naroda naj ima telesno in duševno moč in sposobnost, da reši vse od življenja mu stavljenе naloge.

Kaj je k temu potrebno?

1. Zdravje. Sokrat, slavni grški modrijan, je skrbno pazil na zdravje duha in telesa. Če se je s hojo ali s kakšnim drugim telesnim naporom razgrel, ni takoj pil, marveč če je prišel k vodnjaku, je vedrico napolnil z vodo, pa vodo zopet izlil. S tem je dvojno dosegel: krotil je svoje poželenje in ni škodil svojemu zdravju.

Telo je stanovanje za dušo. V nezdravi hiši oboli stanovalec. Tako tudi duh v nezdravem telesu. Zato so že stari Rimljani imeli pregovor: Mens sana in copore sano (zdrava duša v zdravem telesu).

Bolan človek ne more delati, vsaj trajno in naporno delo ne. Vsaka ozbilnejša bolezen pušča za seboj slabe posledice v telesnem in duševnem oziru. Mnogoteri mladi človek je na prvi težki bolniški postelji pustil velik del svoje najpristnejše telesne moči in s tem tudi znaten del časne človeške sreče. Koliko neugodnost in celo nesrečo pomenjajo že samo slabi živci ne samo za poedinca, marveč za celo družino in za širše kroge.

Imajoč pred očmi besede sv. pisma: »Ni ga bogastva čez bogastvo telesnega zdravja« (Sir. 30, 16), bo naša izobraževalna organizacija se trudila, da ohrani to največje bogastvo našemu narodu. Po preračunu izvedencev oboli enkrat na leto poprečno vsak deseti človek v državi. Ako bi združeno ljudsko-izobraževalno delo moglo doseči, da bi to zlo zadelo vsakega ednajtega človeka, kolik blagoslov bi že bil v tem.

Zategadel bo izobraževalna organizacija smatrala kot važen del svoje naloge tolmačenje načel ljudske higijene (zdravoslavlja) med narodom. Kar pospešuje zdravje in razvoj in okrepitev telesnih sil, temu bo naša organizacija posvečala posebno pažnjo. Zato bo tudi v bodoče krščansko telovadsko organizacijo — orlovstvo — na vsi moč pospeševala in skrbela, da se razširi do zadnjega kraja naše domovine. Kar pa izdopkopa in upropašča narodovo zdravje, to bo kakor angel varuh skušala odvrniti od našega ljudstva. V tem oziru mora naš boj biti naperjen proti razširjanju kužnih boleznih, zlasti splošnih boleznih, ki so se kot žalostne posledice vojne naselile tudi v takih krajih, kjer so nekdanj bile docela neznane, in zoper alkoholizem (pijančevanje), ki ima po računu statistike na svojem rovašu 30 odstotkov vseh umobolnih, 50 odstotkov vseh obubožanih in 70 odstotkov vseh zločincev.

2. Strokovna zmožnost. Taka zmožnost je glavno orožje v življenjski borbi. Kdor nima tega orožja, ta propade v borbi za obstanek. Strokovno sposobni polje-

delec, delavec, obrtnik bo lažje zaslužil kruh in boljši kruh, kakor pa človek brez strokovne sposobnosti in spretnosti. V tem oziru je naš narodni vzgojitelj škof Slomšek ljudstvu in zlasti mladini v trajen spomin zaklical te-le resne in pomembne besede:

«Kdor se v mladosti prav uči,
za nizo lahko on sedi.
Zanikarna prisnoda
kosti za vrati gloda.»

Strokovna izobrazba je hrbtnica vse izobrazbe. Čim temeljitejša je, čim širša in globlja, tem bolj jači samozavest, deloljubje in čast človeka. V njej je vir vse delovne, pozitivne, življenje vzdržujoče in vrednote ustvarjajoče sile. Na tem polju mora naša izobraževalna organizacija našemu ljudstvu nuditi to, k čemur so poklicane strokovne in nadaljevalne šole, katerih pa ni.

3. Odpornost zoper nadloge, težave, stiske, prevare in katastrofe življenja. Simon Gregorič nas opominja:

«Ni praznik, predragi mi, naše življenje,
življenje naj bude ti delaven dan!
Od zore do mraka rosan in potan
ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!
Ne plaši se znojja, ne straši se boja,
saj moško dejanje krepuje moža.»

Zivljenje je bojno polje, na katerem jih veliko obteži, in sicer radi tega, ker so življenjski udarci padali na neobrazene. Zmagali bi bili v težkem življenjskem boju, ako bi se bile v njih počivajoče sile pravočasno vzbudile, vzgojile in pripravile za delo in borbo. To je ena izmed najvažnejših, pa tudi najtežavnejših nalog ljudsko-izobraževalnega dela. Ta naloga se ne da povoljno in popolno rešiti drugače, kakor na temelju krščanskega svetovnega naziranja, ki kaže v pravi luči svet in življenje, njegove vrednote in njegov pomen, njegov končni cilj in pot do cilja. Hkrati pa krščanstvo poleg naravnih sredstev nudi tudi nadnaravno moč in pomoč, ki človeka osvčuje in ojačuje v borbi zoper težave in prevare, nadloge in nesreče življenja. Energizirali človeka, zlasti člane delovnih slojev, jačati jim voljo in značaj, vzbujati sile, ki počivajo in dremajo v njih, opremljati jih s krepkim orožjem za življenjski boj, to je naloga, ki je prosvetno delo med narodom ne sme puščati v nemar zlasti v sedanjih težkih časih.

4. Notranja neodvisnost v mišljenju in delovanju. Znani nemški pesnik Grillparzer (umrl leta 1872 na Dunaju) je bil v svoji mladosti ne samo veren, marveč celo pobožen. Naenkrat pa se je pri njem izvršil preobrat. Ko je Grillparzer še bil gimnazijec, je njegov oče, po poklicu advokat, nekoč povabil na večerjo nekaj prijateljev. Ker v sobi ni bilo za vse dovolj prostora pri mizi, je oče z nekaterimi najboljšimi prijatelji šel v sosedno sobo, v kateri je stanoval mladi Grillparzer. Mladenič je sedel v kotu pri knjigi, gostje pa ga niso opazili. Stari Grillparzer dvigne svojo čašo na zdravje prijateljev ter reče: »Veselim se, dokler živimo! Kdo zna, ali bomo na drugem svetu tako veselji?« Nato eden izmed prijateljev dostavi: »Kdo ve, ali je sploh še drugo življenje?« Pri teh besedah so opazili mladega Grillparzerja. Da bi ublažili učinek izgovorjenih besed, so se začeli razgovarjati o drugih rečeh. Pa je bilo prepozno. Mladi Grillparzer je v tem hipu izgubil svojo notranjo svobodo in neodvisnost. Kakor strela so te besede vplivale na njega, tako je pozneje sam izjavil. Z usodno sugestivno močjo so ga pograbile ter ga niso več izpustile. Grillparzer je postal suženj dvoma in pozneje nevere, ki ga je v svojih trdih sponah obdržala do smrti. »Od tega časa«, je sam izpovedal, »računam najžalostnejše dneve svojega življenja.«

Priprost človek iz naroda pa je še bolj pristopen sugestiji, ki prihaja iz njegove okolice, zlasti sugestiji široke ljudske mase. Unoštvna sredstva, s katerimi deluje ta sugestija, so ogromna zborovanja, manifestacije, časniki in obližje ljudi istega mišljenja. Vse to deluje na priprostega človeka z neustavljivo silo. Neuk človek se niti ne vpraša, ali je mišljenje ljudi, ki ga obdajajo, pravilno ali krivo. Pred njim je velika masa, ki je navidezno prešinjena s trdnim prepričanjem, in on se niti ne upa razmišljati o tem, da bi poedinec mogel imeti pravilno mišljenje, sklenjena masa pa se motiti. Priprost človek ima v stvareh, ki jih ne razume, tako dobro, kakor svoje stanovsko delo, sam do sebe nezaupanje. Spričo velike mase bi smatral za drznost imeti lastno mišljenje. Veruje drugim, ki se znajo obdajati s sijajem znanosti in napredka ter so večaki v zapeljevanju mase in vzbujanju ljudskih instinktov.

Iz teh železnih klešč mora človeka osvoboditi prava ljudska izobrazba. Ona mora človeka odgojiti k samostojnemu mišljenju in delovanju ter ga tako notranje osvoboditi. V to svrhu pa je potrebno, da ima človek v svoji duši notranji svet visokih, plemenitih, nevenljivih vrednot. Tega sveta ne more ustvariti nikdo drug, kakor on, ki je početnik vsega sveta, Bog. V ustvarjanju in ohranjanju tega sveta se mora udeleževati religija. Brez nje je nemogoča ona notranja urejenost in enotnost, iz katere izvira samozavest, moč in pogumnost, ki so potrebne za zmagoviti odpor proti slabemu in njegovi razkrojevalni in razdiralni sili. Ta

notranji svet v poedinem človeku jačati in utrjati, vse sile človeškega duha in srca stavljati v službo visokih krščanskih idealov, to je nujna naloga izobraževalnega dela. V tem je jedro prave ljudske izobrazbe.

5. Domovinska ideja. Znani geograf Ritter je zapisal te le besede: »Notranja vez z onim kosom zemlje, kjer smo rojeni, spada k duševnemu zdravju«. V domovini počivajo trdne korenine naše moči. Tukaj se moremo razvijati, uspevati in napredovati k sreči in zadovoljnosti. Domovina ni samo del zemlje: njive, travniki, gore, doline, reke, jezera, mesta, vasi, rastline, živali, ljudje. Stvari ne tvorijo domovino, marveč odločilno je stališče človekovo do teh stvari, njegova notranja zveza z njimi. To je domovinska ljubezen, ki je višje duševno čustvo. Čustva niso samo namen, marveč se morajo voditi k stremljenju in hotenju. Tako se iz ljubezni do domovine razvije smisel za tiste, ki prebivajo na isti zemlji in delijo z nami isto usodo, duh skupnosti, delo za domovino, socialno delo.

Po teh glavnih smernicah se je ravnala ter bo v bodočnosti s podvojeno vnemo delovala naša velika ljudsko-izobraževalna organizacija. Kot glavni in najhvaležnejši predmet svojega prosvetnega dela bo smatrala mladino, kateri bo s pravo izobrazbo dajala moč in sposobnost za rešitev nalog, ki jih stavi življenje. Veliki pomen prosvetnega dela med mladino je tudi naglasil letošnji nemški katoliški shod v Monakovem (27.—30. avgusta), ki je v posebni resoluciji izrazil svoje veselje nad svežim življenjem med katoliško mladino, znova poudaril potrebo organiziranega dela za mladino v duhu sv. Cerkve in v smislu obnove domovine ter se zahvalil vsem nesebičnim in požrtvovalnim sodelavcem na polju mladinske vzgoje, zlasti duhovnikom in učiteljem.

Papež Pij XI. je ob priliki letošnjega obnega zboranja italijanskih katoliških mladeniških društev sprejel njihovo odposlanstvo ter je izjavil v svojem nagovoru, da smatra mladinska društva kot prednjo stražo v veliki skupni vojski vernikov. Mladeniči naj marširajo na čelu z velikodušno izpovedjo vere, s čednostnim življenjem in večjo blagodušnostjo v izpolnjevanju vseh dolžnosti, ki jih zahteva disciplina. Pri sprejemu odposlanstva zveze društev katoliških žena in mladenk — Unione femminile s preko 400.000 članic — pa je poudaril, da mora ta organizacija na čelo vseh svojih nalog postaviti obrambo familije. Familija je prva korenina človeške družbe, jamstvo, pa tudi nevarnost za vse dobro in slabo, ki more priti nad narod. Zato je familija pravo bojno polje za ženstvo, za žene in dekleta.

Lepo prospevajoče katoliške mladinske organizacije poedinov narodov so se združile v mednarodno zvezo. Na prvem mednarodnem katoliškem mladinskem kongresu v Rimu 9. in 10. septembra 1921 je pristopilo 25 narodnosti, med njimi tudi Hrvati in Slovenci. Tekom leta je prijavilo svoj pristop še 5 narodov. Letos je bil od 30. julija do 2. avgusta II. kongres v Haagu na Nizozemskem, kjer se je ugotovilo napredovanje katoliške mladinske organizacije po poedinih državah ter se zaključilo, da bo prihodnji kongres nudil pregled religiozne in moralne zakonodaje, po raznih državah.

Naše volilne priprave.

Pazite na reklamacijsko dobo!

Volitve v narodno skupščino (parlament) so razpisane za 18. marca 1923. Stara skupščina pa je razpuščena.

Zadnjič smo poročali, da bo reklamacijsko postopanje zaključeno 10. januarja, a naj novejša obvestila glede volitev pravi, da poteče reklamacijska doba že

6. januarja 1923.

Vse naše krajevne odbore pozivamo, da vložijo takoj vse reklamacije. Vsi naši volilci morajo biti vpisani v volilni imenik do

6. januarja 1923.

ZBOROVANJA SLS V PTUJSKEM OKRAJU.

Na Stefanovo po rani maši so se zbrali pri Sv. Tomažu naši zavedni somišljeniki iz domače in sosednih župnij na zborovanje SLS. Dvorana g. Škerleca in obširni prostori zunaj so bili polni našincev. Bilo jih je gotovo nad 500. To so bili župani cele župnije in drugi odlični možje. Shod je vodil g. Anton Meško. Govorila sta poslanec Žebot in prof. Vesenjak. Shod je sijajno pokazal, da bo slovensko ljudstvo pri volitvah 18. marca nastopilo složno in do zadnjega moža v enotni bojni fronti naše slovenske ljudske stranke. Sprejeta je bila naslednja resolucija:

1. Izrekamo poslušanje Jugoslovanskega kluba iskreno zahvalo za njih krepak nastop za samostojnost Slovenije in za pravice našega ljudstva.

2. V volilni boj gremo vsi skupaj v enotni in moči

ni Slov. ljudski stranki in pod geslom: Ne odnehamo, dokler ne dobimo zakonodajne avtonomne Slovenije.

3. Najodločneje protestiramo proti nameravanemu davčnemu načrtu. Zahtevamo izenačenje vseh davkov. Pravice in dolžnosti se morajo po vsej državi enako urediti.

4. Energično ugovarjamo proti odredbi Višjega šolskega sveta za Slovenijo glede šolskih počitnic. Zahtevamo, da se počitnice na kmetih prestavijo zopet na jesen. Nadalje protestiramo proti preganjanju katoliško mislečega učiteljstva. Slovensko ljudstvo enodušno zahteva, da se vse krivce v Višjem šolskem svetu ostro kaznuje, imenovanja in prestave, ki jih je izvršil Žerjavov Višji šolski svet, so neveljavne in se jih naj progasi za nezakonite.

5. Zahtevamo volitve v okrajne zastope.

6. Od naših bodočih poslancev zahtevamo, da delujejo na spremembo vojaškega zakona. Število armade se naj najmanj za polovico zniža, službena doba se naj zmanjša na skrajno mero. Slovenski fantje naj služijo v slovenskih garnizijah. Nadalje zahtevamo, da naj zakon o kužnih boleznih spremeni, da ne bodo konjederci in okrajna glavarstva po nepotrebnem pobirali pristojbine in šikanirali naše ljudi.

Točke resolucije, posebno ona na Jugoslovanski klub in proti Višjemu šolskemu svetu, so bile sprejete z velikim odobravanjem. Nato se je prijavil k besedi agent Novačanove republike, neki Stampar. Hotel je hvaliti Novačana in Radiča, a ljudska množica ga ni marala poslušati. Moral je utihniti. Fant je začel groziti, nakar so ga posadili na sveži zrak.

Slišali so se klici: «Tako bomo napravili z vsemi, ki bodo skušali zanesti med ljudstvo neslogo in razcepljenost pri volitvah.»

Omenjamo še, da so na predvečer zborovanja v Savcih došli našima govornikoma nasproti občinski odboriki občin Savci in Rucmanci. Pri g. županu Irgoliču se je na to vršilo zborovanje zaupnikov. Govorili so posestniki Al. Škerlec ter župana Irgolič in Kostanjevec. Taka zborovanja so za razvoj naše ideje velike važnosti. Na Stefanovo popoldne pa se je vršil zelo dobro obiskan shod SLS pri g. Ferdo Korparju v Oslušovcih. Zastopanih je bilo 10 občin z župani in mnogo ljudstva. Shodu je načeloval starosta g. Tomaž Korpar. Govorili so poslanec Zebot in prof. Vesenjaker posestnika Janžekovič in Lah. Razpoloženje je tu bilo isto kot pri Sv. Tomažu. Enotna fronta Slov. ljudske stranke pri bodočih volitvah. Tudi bivsi volilci SKS in socialnih demokratov so se priključili naši SLS. Po shodu se je vršilo posvetovanje zaupnikov.

Dne 27. decembra se je vršil pri Sv. Marku v obširni posojilnici dvorani podučni tečaj za naše zaupnike in organizatorje. Zastopano je bilo celo Spod. Dravsko polje in Haloze z vsemi župani. Udeležba nad 120. — Predavala sta prof. Vesenjaker in Zebot. Tečaj je trajal 4 ure. Enaki tečaji se vršijo te dni še v drugih krajih ptujsko-ormoškega okraja.

Na zaupne shode! Dne 2. januarja bo shod zaupnikov za gornjeradganski okraj ob 9. uri v Gornji Radgoni v Posojilnici. Dne 3. januarja za ljutomerski v Ljutomeru v Okrajni posojilnici in dne 4. januarja za ormoški v Ormožu v gostilni Bauer.

Tečaja pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah se je dne 28. decembra udeležilo nad 100 zaupnikov in organizatorjev, med njimi skoro vsi župani iz petero župnij. Predavala sta prof. Vesenjaker in poslanec Zebot. Po tečaju se je vršila seja krajevnih odborov in zaupnikov SLS.

Prdstavniki SLS pri volilnih škrinjicah. Glavne zaupnike pozivamo nujno, da za vsako volišče takoj naprosijo dva ugledna volilca, ki bosta pri škrinjici kot predstavnika naše stranke. Oba morata biti volilca. Tajništvo SLS prosi, da morajo biti predstavniki tako označeni, kakor so vpisani v volilni imenik.

Vsem občinskim uradom! Ukaz o volitvah v nar. skupščino je bil razglašen v «Službenih novinah» dne 23. 12. t. l. Reklamacije za vpis v volilne imenike se vlagajo lahko samo do 6. januarja 1923 zvečer. Občinski urad se o tem obvešča z naročilom, da to na krajevno običajen način nemudoma razglasi. — Okrajni glavar: Dr. Lajšič s. r.

ZBIRAJTE ZA VOLILNI SKLAD!

Volitve stanejo veliko denarja. Za volitve je treba mnogo lepakov, letakov, dopisov in tiskovin. Tudi vožnje stanejo ogromne svote. Poština bo pri teh volitvah desetkrat tako visoka, kakor je bila pri zadnjih. Zato prosimo svoje somišljenike in prijatelje, da pri vsaki priliki zbirajo doneske za volilni sklad Slovenske ljudske stranke. Slovenski samostojneži so že zadnje volitve dobili od dr. Žerjava 400.000 K, letos bodo gotovo dobili še več. Mi kot krščanska in ljudska stranka nimamo takih bogatih stricov za seboj, kakor je dr. Žerjav za samostojneže, zato si moramo sami pomagati. Na delo torej za naš volilni sklad! Doneski za volilni sklad se naj pošiljajo na naslov: Slov. kmetiska zveza v Mariboru. Naj se vedno označi pri pošiljavi, da je znesek namenjen za volilni sklad.

Politični položaj.

Vladni muslimani. V terek je bila v Sarajevu seja glavnega odbora centralistične muslimanske stranke, na kateri je bilo končno določeno, ali gredo muslimani v vlado ali ne. Odbor je sklenil, da vstopi v vlado in je stavil Nikolai Pašiču pogoje, da se morata sku-

pini Maglajlić-Karamehmedović odstopiti dva ministrska portfelja, tri mesta v pokrajinski upravi v Sarajevu, dva velika župana v Bosni, razen tega pa da se mora izplačati na račun haka 42 milijonov dinarjev. Te zahteve muslimanskega kluba je poslanec Kurbe-gović predložil ministrskemu predsedniku Pašiču. Takoj potem je Pašič sklical sejo ministrskega sveta, da sklepa o tej zadevi. Vlada je sklenila, da sprejme ponudbo muslimanskega kluba pod pogojem, da se mu odstopi ministristvo trgovine in industrije, nadalje ministristvo brez portfelja in mesto državnega podtajnika. Glede pokrajinske uprave v Sarajevu in imenovanju velikih županov ni še vlada končno sklepala. Glede izplačila haka je sklenila, da se ta zadeva odkloni, ker ni finančne možnosti za njeno izvedbo. Muslimanski klub je pristal na te pogoje in je določen v imenu kluba za trgovinskega ministra Omerović, bivši minister za narodno zdravje. Muslimanski minister brez portfelja postane Mehmed Peić. — To vse se je dalo sklepati in pričakovati, ker Pašiču se ne zdi več vredno, kupovati vladno-muslimansko pečico za težke milijone. Portfelje ji da, na druge pogoje pristane, samo denarja ne spusti, češ, če fibčete vstopiti tako, vstopite, če nečete, pa pustite!

Samostojneži so še bolj po ceni. Samostojneži so imeli v Ljubljani sejo svojega glavnega odbora in poslali so Pašiču svojo ponudbo za vstop v vlado. V tej ponudbi niso stavili nobenih drugih pogojev, kakor da morajo dobiti oba velika župana v Sloveniji. — Kaj naj tudi drugega zahtevajo? Volitve jim grozijo z velikim in hudim porazom, s srbskimi zemljoradniki so vse vezi pretrgane. Pašič denarja noče dati, za vladni labor in za režimsko oporo vedno manj pomenijo in veljajo, zato pa ne kaže drugega, kot biti skromen ter se držati vsaj veliko-županskih mest, ki so trajnejša, kot pa negotovi mandati.

Mibajlo Avramović, bivši vodja zemljoradniške stranke in organizator srbskega seljaštva, je tudi izdal svoj proglas na narod pod naslovom: «Izgubili glavo», v katerem ostro napada zemljoradniški klub in kritikuje njegovo delo, pri čemer dementira vse vesti, ki jih je o njem razširil zemljoradniški klub. Avramović povdarja, da je prenehal biti član zemljoradniškega kluba, odkar je ta glasoval za zakon o zaščiti države in uničenju komunističnih mandatov. Naglašja, da sedanja zemljoradniška stranka sploh ni več zemljoradniška in da nima več razloga za obstoj. On, ki je zemljoradniško stranko ustvaril, ji je ostal zvest, sedaj poslanci pa so zemljoradniško stranko uničili. V splotnem Avramović zelo ostro napada zemljoradniški klub. — Kakor znano, je z Avramovićem v zvezi bivši glavni tajnik zemljoradniške stranke Komadinič in ker imata ta dva tudi svoje glasilo «Selo», bodeta najbrž tudi samostojno nastopila pri volitvah z nekako levčarsko in razredno-bojno kmetosko stranko, ali bodeta pa šla z delavsko skupino, ki se že snuje iz razpuščene komunistične stranke.

Spor med radikali. Iz radikalne stranke je izključenih nekaj poslancev iz Vojvodine, ki pa hočejo sedaj z lastno listo nastopiti v volilnem okrožju Vel. Bečkereka. Tja se je že vsedel zunanji minister dr. Ninčič in sedaj pravijo, da bo njegova oficijelna radikalna lista skoraj gotovo propadla. Izključeni vojvodinski radikali so Protičevi pristaši in sedaj domnevajo razni listi, da pojde razkol še dalje in da bo tudi Protič ostro nastopil proti Pašiču.

Veliki župani. Vesti o imenovanju velikega župana za Slovenijo v osebi dr. Sajovica, odvetnika in radikala v Kočevju, so bile preuranjene. «Slov. Naroda», ki se pod zajedničarskem klobukom objema s prvim slovenskim radikalom Hribarjem in s kolonialnim ministrom Zupaničem, piše o tej stvari: «Po informacijah na kompetentnem mestu je vaš poročevalec izvedel, da je vest o baje že izvršenem imenovanju odvetnika dr. Sajovica v Kočevju za velikega župana mariborske oblasti tendenciozno izmišljena. Dr. Sajovic sploh ne more priti v nobeno resno kombinacijo iz enostavnega razloga, ker nima za to mesto predpisane kvalifikacije. Dr. Sajovic ni bil nikdar v državnih službi, kandidat za mesto velikega župana pa mora imeti predpisano število let, ki jih je odslužil kot državni nameščeneec. Vobče je sedaj položaj takšen, da je skoraj izključeno, da bi prišlo do imenovanja velikih županov v Sloveniji. V radikalni stranki pridobiva na veljavi struja, ki se zavzema za to, da naj ostane Slovenija nerazdeljena. Ako ta struja zmaga, o čemur ni dvomiti, bo za vso Slovenijo samo en veliki župan.» — Hribar se je takoj, ko se je začelo govoriti o velikih županijah, odpeljal v Beograd in «strujaj», o kateri «Naroda» govori, je njegov predlog, ker v skrajnem slučaju bi on sam rad bil veliki župan Slovenije — in sicer sam, edini, brez sovrstnika v osebi kakega mladega in še pozneje pečenege radikala.

Kam bodo krenili Slovaki pri volitvah? O vojvodinskih Slovaki poročajo, da se bodo naslonili na radikale, drugi pa zopet javljajo, da se bodo poskusili v volilni borbi s svojo lastno listo.

Radikali se zelo zanimajo za narodne manjšine v Vojvodini. Vse stranke se pehajo za priklopitev narodnih manjšin. Radikali prirejajo konference, na katerih se povdarja važnost agitacije med narodnimi manjšinami. Vsekako bodo imeli radikali v Vojvodini bogato žetev med narodnimi manjšinami.

Volilna posvetovanja vojvodinskih Madžarov. — Madžari po Vojvodini so se že začeli s polno paro pripravljati na volitve. Voditelji vojvodinskih Madžarov že prirejajo shode ter sestanke, kjer se razpravlja o nastopu madžarskih manjšin pri prihodnjih volitvah. — Takozvana madžarska narodna stranka bo nastopila pri volitvah samostojno. Madžarski krščanski socija-

listi bodo podpirali pučko stranko, drugi pa bodo šli s socialnimi demokrati ali sploh z eno izmed proletarskih strank. Čeni in Slovaki v Vojvodini se še niso opredelili, pred upredelitvijo bodo pa sigurno iskali sporazum z vlado, kajti ni verjetno, da bi nastopili pri prihodnjih volitvah čisto samostojno.

Pod enim klobukom. V Beograd sta potovala in se tamkaj tudi mudila g. pokrajinski namestnik Hribar in dr. Šusteršič. G. pokrajinski namestnik je predlagal g. Pašiču, naj bi radikalna stranka nastopila pri volitvah v Sloveniji skupno z dr. Šusteršičem. G. radikal dr. Leopold Lenard je spraval dr. Šusteršiča v stik z dr. Vojislavom Janjičem, tajnikom radikalnega kluba. Objemu Hribarja s Šusteršičem se ne čudimo, peč pa pobratimiji dr. Lenarda s Šusteršičem, katerega je radikal dr. Lenard še pred kratkim proklinjal na dnepekla breznačajnosti. Pa radikali znajo upogniti tudi male značaje a la dr. Lenard.

Po svetu.

Iz orientse konference. Turška delegacija je v komisiji za ureditev vprašanja o narodnih manjšinah odklonila predlog, da se oficijelno zasllišijo deputacije Armencev in Bolgarov o njih položaju. Za slučaj, da se zasllišite te deputaciji, zahteva turška delegacija, da se zasljšijo enake deputacije turških narodnih manjšin iz Grške, Bolgarske, Palestine, Iraka, Egipta in še več drugih.

Prisilno posojila na Madžarskem. Pri žigosanju avstro-ogrskih novčanic na Madžarskem so imetnikom izdali za polovico predloženega denarja le državne vrednotnice, drugo polovico pa so izplačali v madžarskih žigosanih novčanicah. Žigosanje se ni vršilo zaradi devalvacije, temveč zaradi 50 odstot. prisilnega posojila. Te vrednotnice bodo izmenjane v državne srečke po tisoč, dva tisoč, pet tisoč in deset tisoč kron, ki bodo izplačane v 50 letih. Izdanih bo v celem 1.300.000 srečk v znesku treh milijard kron. Pri tej zamenjavi se bo vlada okoristila z znatno svoto, ker niso vrednotnice izstavljen na okrogle tisočake in mora vsak imetnik čigar vrednotnica presega okroglo število, doplačati v gotovini znesek, ki mu manjka do prihodnjega tisoča.

Narodni socialisti — fašisti. Takozvani narodni socializem ni le dete Čehov in po njihovem vzgledu tudi Slovencev, temveč se skoraj popolnoma krije s italijanskimi fašisti, «probujenimi Madžari» in tudi Nemci imajo narodne socialiste, ki pa ne rešujejo socialnih vprašanj ampak so predstraža hipernacionalistov. Ta narodni socializem je doma na Bavarskem, kjer se je razvil v pravo fašistovsko organizacijo. Odkar mu na Bavarskem ne cveto več rožice, je prišel v Gornjo Šlezijo. Kakor poročajo nemški listi, je več sto mož bavarskih fašistov — narodnih socialcev prišlo v Gor. Šlezijo s svojimi godbami, z znakom belega križa iz dveh navskriž ležečih sekir, rdečih srcajah. Laški fašisti imajo črne srace, pa to je za nemške fašiste najbrž preveč klerikalno. V skupinah po 20—30 mož se izvajali silno propagando po raznih krajih. Ustanovili so se skupine vsenemške delavske stranke v treh krajih, kjer je vlada prejšnjo narodno socialno organizacijo razpustila. Narodni socializem je tedaj povsod predstraža socialne reakcije in narodnega šovinizma.

Liberalna gospodarska politika.

Dne 14. t. m. je bila v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani seja, ki je bila zelo burna. Dobre tri uri so razni svetniki ostro nastopali proti pogubnemu gospodarskemu stanju v državi, katerega je povzročil bivša vlada. Padale so ostre besede na vladin račun Svetniki, ki pripadajo po svojem mišljenju Slov. ljudski stranki, se niso oglašali k besedi in se le na tihem, smejali liberalcem. Kajti SLS je vedno in povsod pojasnjevala ljudem, kako škodljiva za državo je gospodarska politika liberalcev in vseh onih strank, ki sto na protiverskem programu. Zato je bila naravna posledica bivše vlade, ki je bila sestavljena iz slovenskih liberalcev, samostojnežev in njihov prijateljev, slabo gospodarstvo. Ker ni bilo to nepričakovano, ni na mes razburjenje. Kdo se je trudil pri zadnjih volitvah protivrske stranke, ako ne trgovci, fabrikanti, mest obrtniki in banke? Ako so torej ti ljudje delali za biše vladne stranke, si pljuvajo sedaj z zabavljanjem sami v obraz, kar se resnemu človeku ne spodobi. Poslanci SLS so bili dostikrat pozvani, da naj vstopijo v vlado. Toda oni so vedeli, da bi z vstopom v vlado morali prodati koristi slovenskega naroda. Tako bi postali tudi oni lahko važni, čeprav bi bili izdajalci. Pšten slovenski predstavitelj, ki stoji neomajano na krščanskem kulturnem stališču, ne more prodati sorj kov zaradi svojih koristi. Nasprotniki pa, ki nima na tem svetu drugega Boga, kot želodec, poln žep prazno glavo, smejo po shodih z neizpolnjenimi obljubami ljudi farbati, v Belgradu pa na to pozabiti in svoje koristi skrbeti. Odtod pride torej ono razočaranje pri njihovih somišljenikih. V omenjeni zbornici so ditični gospodarje že večkrat sprožili zahtevo po zastopkih v parlamentu, ki bi posebno njihove koristi zastopali. To se pravi, da hočejo poslance, ki bi zastop samo 8 procentov slovenskega naroda. Zgodovina ne kaže, da rodi sebičnost še hujšo sebičnost. Kako torej skrbi poslanec za koristi vseh sorojakov, če volilci naložijo dolžnost skrbeti samo za gotove slo Naravna posledica je, da poslanci zahtevano sebično obrbejo v skrb za svoj žep, ali priprosto rečeno: oni vodijo žeparsko politiko.

Gospodje svetniki, ki pripadajo demokratski stranki, so z zabavljanjem proti vladi pri seji trgovske

obrtne zbornice zasramovali svoje politično delovanje, kakor tudi nameravali novo stanovsko politično organizacijo. Lepo so se nadalje tudi pokazali pri VII. točki dnevnega reda, pri kateri je šlo za podelitev raznih podpor. Zveza obrtnih zadrug na Kranjskem, liberalna in Jugoslovanska obrtna zveza, odsek SLS, sta zaprosili za podporo. Ko so štajerski liberalni svetniki slišali o teh prošnjah, so vložili prošnjo za podporo Zveze štajerskih obrtnih zadrug in za Gostilničarsko zadrugo. Svetnik Močnik, ki je uvidel nestrpnost liberalcev, je stavil predlog, da naj se vse te prošnje skupno rešijo. Politično strastni liberalci, med njimi zlasti Zadravec, Petovar in Rebek, so pričeli dokazovati, da je Jugoslovanska obrtna zveza strankarsko društvo. Vse druge zveze pa so prisilne in podpore vredne. Ne bomo se spuščali v smešno trditve liberalcev. Pri glasovanju so dobili liberalci 18 glasov, Močnikov predlog pa 10. Vsled take strankarske zagrizenosti so v znak protesta vsi SLS, na čelu jim zbornični podpredsednik g. Ogrin zapustili dvorano ter tako onemogočili nadaljno skupščino. Iz tega se vidi zagrizenost liberalcev, ki strupeno sovražijo vsak napredek, ako stoji na krščanski podlagi. Dolžnost bodočih poslancev SLS je, da se sestavi pravični volilni red za trgovsko in obrtno zbornico ter razpišejo nove volitve. Slovenski obrtniki in trgovci pa si bodo potem izvolili take zastopnike v zbornico, ki ne bodo znali samo doklad določevati, ampak skrbeti za pravi napredek in za korist trgovcev in obrtnikov. Liberalci pa so že od nekaj skrbeli samo za svoje koristi, za splošne ljudske pa se niso brigali. Radi tega je slovensko ljudstvo s temi obračunalo, in bo pri volitvah v marcu s kroglico v roki odločilo, da nam žeparski politiki županili ne bodo.

Dnevne novice.

Bodi srečno novo leto 1923! — Uredništvo in upravnštvo «Straže».

Pondeljškova številka «Straže» odpade radi Novega leta.

Akcija dr. Kukovca. Mili nam dr. Kukovec se je že spustil v volilni boj in išče svojo politično orientacijo po Ptujju in Polenškaku. «Tabor» javlja, da je imel dr. Kukovec dne 26. t. m. važen sestanek zaupnikov v Ptujju, popoldne istega dne pa «velik javni shod» na Polenškaku pri Ptujju. Na Polenškaku je oznanjal g. doktor evangelij skupnega nastopa naprednih strank. Celotna resolucija so sklenili (dr. Kukovec jo je namreč približal v «Taboru», op. uredn.), v kateri poziva vse napredne stranke v Sloveniji, da se složijo pri teh volitvah za eno napredno kandidatno listo. Dr. Kukovec bi rad s vso silo izsilil skupen nastop demokratov mladincev s samostojnimi. Samostojni se še niso javno izjavili za skupen nastop z Žerjavovci, ker se bojijo, da bi jim nesrečna roka dr. Kukovca in Žerjava utrgala zadnje trhlje veje, za katero se še držijo med podeželskimi mešetarji, birtji in mesarji. Javna tajnost pa je, da se bodo svetila na slabostni kandidatni listi privlačna imena: Pucelj: dr. Kukovec in dr. Žerjav. Pri zopetni koncentraciji naprednih sil proti klerikalizmu želimo dr. Kukovcu malo več uspeha kot ga je imel v borbi za mariborski velikožupanski prestol. Glavno je in «Tabor» poroča, da «slavni» dr. Kukovec ne sanja samo v miru božjem v naslonjaču, ampak da se ziblje govori in pometa na en kup vse napredne smeti po Ptujju na tihem, po Polenškaku pa javno.

«Sijajen» shod dr. Kukovca na Polenškaku. V «Taboru» in «Jutru» je napisal dr. Kukovec slavospev sebi in svojemu shodu na Polenškaku. Iz Ptujja smo dobili poročilo od udeleženca Kukovčevega shoda, da je na shodu bilo pri dveh gostilniških mizah samo 19 oseb. Dr. Kukovec je pred shodom plačal nekaj štefanov vina, nakar se je pričelo tisto «sijajno» zborovanje. Resolucija je predlagal učitelj iz Polenškaka; izpopolnil pa jo je neki advokat iz Ptujja. — Da dr. Kukovca kot inteligenta ni sram takih poročil.

Volilna parola demokratske stranke. «Tabor» javlja, da demokratska stranka še sicer ni izdala svojega volilnega proglasa kot že vse druge stranke, a toliko je gotovo, da bo glavna točka tega manifesta: proti reviziji ustave. To bo tudi glavna volilna parola stranke. K ravnokar omenjeni volilni paroli demokratov v Sloveniji s smehljajem na ustih častitamo in pravimo: dobro so jo prgruntali in bodo tudi dosegli, kar si že dolgo kopljejo, svoj zasluženi in od njih samih izkopani politični grob!

Dar novega železniškega ministra železničarjem. Mesto pragmatike in trinajste plače je osrečil g. novi železniški minister dr. Velizar Jankovič vse železničarje z naredbo na vse šefe in prometno osobje. V tej naredbi poziva g. minister lačne in raztrgane železničarje, da naj posvetijo vse svoje moči povzdigi prometa, discipline in vseh dosedaj izdanih prometnih naredb.

Zborovanje naše stranke v Starem trgu. Dne 21. t. m. se je vršil pri nas shod zaupnikov celega okraja, na katerem je podal poslanec Pušenjak zanimivo poročilo o našem političnem položaju. Sledila so poročila krajevnih organizacij KZ in izobraževalnih društev ter razgovor o tem, kako izpopolniti našo politično in nepolitično organizacijo. Shoda so se udeležili zaupniki iz večine župnij v okraju.

Sestanek zaupnikov v Velenju. Lepo število zaupnikov iz okraja se je udeležilo posvetovanja dne 22. dec. Poslanec Pušenjak je najprej podal poročilo o političnem položaju, nato so poročali zastopniki o delovanju krajevnih organizacij v posameznih župnijah. Tajnik g. M. Krajnc je dajal navodila za nadaljno delo naše politične in izobraževalne organizacije ter predaval

o zavarovanju živine. V poletju se vrši zopet predavanje zaupnikov, na katerem se bo razpravljalo samo o gospodarskih vprašanjih.

Poslanec Pušenjak v Bistrici nad Dravogradom. — Naša, okrog 1000 m visoko ležeča gorska župnija se je tudi začela gibati. Dne 27. t. m. so se zbrali najodličnejši možje in mladeniči iz cele župnije, tudi žene so bile zastopane, da si ustanove krajevno organizacijo KZ. V imenu vodstva KZ se je sestanka udeležil posl. Pušenjak, ki nam je orisal razmere, osobito gospodarske v naši državi, ki so posledica vojne, omenil najvažnejše naloge bodočnosti ter govoril o strankah in delovanju političnih organizacij. Izvajanja govornika so navzoči z navdušenjem odobravalni in nato ustanovili krajevno organizacijo in izvolili prvi odbor. Nato so udeleženci izražali svoje želje glede izboljšanja prometa, pretirane dohodnine, nizkih živinskih cen, izplačila odškodnine po Nemcih l. 1919 napravljene škode, amnestije vojaških beguncev itd. Poslanec je dajal pojasnila na posamezna vprašanja in obljubil, da bo takoj storil potrebne korake v svrhu uresničenja želj ljudstva. Krajevno organizacijo sedaj imamo, v kateri bomo delali in se potegovali za naše koristi. Splošna želja je, da se večkrat priredijo pri nas poučni sestanki in shodi.

Živahno življenje v Prevaljah. Pri nas vlada živahno življenje. Marljivo delujeta Kmetiska in delavska zveza, izobraževalno društvo prireja za pouk in kratak čas gledališke predstave, tamburaši in Orli se gibljejo. Na Štefanovo se je vršil predpoldan politični shod, na katerem je poročal v skoro dve uri trajajočem govoru poslanec Vlad. Pušenjak o delovanju narodne skupščine in najbolj perečih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Po govoru so zborovalci izražali svoje želje glede podpor invalidom, pomanjkanja kmetijskih delavcev, predpisa davkov itd. Popoldan se je priredila predstava «Stari in mladi», pri kateri so svirali domači tamburaši. Vsi igralci in igralko so dobro rešili svoje vloge, naravnost mojsterski je bil nastop starega previtkarja. — Lepa, prostorna gledališka dvorana je bila predpoldan in popoldan nabito polna. Naša mladina se izobrazuje in si prireja pošteno zabavo, liberalni uradniki «Orjunci» pa prirejajo veselice, pri katerih surovo nastopajo proti domačinom, uničujejo tuje imetje in dajejo najslabši zgled ljudstvu ob meji. — Ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani pa prosimo, da vročekrvne uradnike, ki so se pri nas s svojimi pretepaškimi manirami onemogočili, pošlje kam drugam, sicer bomo prisiljeni, drugod nastopiti.

Politično zborovanje v Trbonjah. V nedeljo, dne 31. t. m. po maši se vrši pri nas politični shod. Poroča poslanec Pušenjak. Ker se bomo razgovarjali o vseh naših krajevnih zadevah, se pričakuje mnogobrojna udeležba.

Slomškova zveza je imela dne 27. t. m. svoj občni zbor v Ljubljani. Na občnem zboru je bilo zbranih okrog 150 članov. Predsednikom zveze je bil zopet z navdušenjem aplavzom izvoljen dosednji predsednik g. nadučitelj Štrukelj.

Slomškova slavnost pri Sv. Križu na Murskem polju. Ze dolgo ni bila tako natlačeno polna naša Slomškova dvorana, kakor na praznik sv. Štefana, dne 26. decembra. Naše bralno društvo je proslavilo svojega voditelja Ant. M. Slomška nad vse sijajno. Izbrali so krašen spored, ki je vseboval tamburanje, petje, ter prizor iz Slomškovega doma, pri katerem so se naši Orli in Orlice ponosno poklonili nesmrtnemu škofu. Lep govor o njem je imel g. župnik Mat. Zemljčič od Sv. Tomaža. Kot najlepša točka je bila izbrana 5 dejanska, Ant. Medvedova tragedija «Za pravdo in srce». Izvrstno so rešili igralci svoje vloge, za kar gre predvsem hvala g. kpalanu Fr. Ostržu. Pazno je sledilo občinstvo tragičnim prizorom, pri katerih so ljudje kar nehote jokali. Močno bi bilo želeli, da bi one krasne postave igralcev zopet videli prav kmalu na križevskem odru, želeč, da se igra, ki je za ljudstvo zares prikupljiva, prav v kratkem ponovi.

Trinajsta plača bo! Novi finančni minister Stojanovič, katerega je posetil urednik «Politike», mu je nekoč izjavil, da ne more pristati na izplačilo trinajste mesečne plače uradništvu, ker je državna blagajna prazna in nema za to potrebnih par. Izplačilo kakor povišanje uradniških prejemkov bo mogoče šele potem, ko bodo uvedeni novi davki (potem bodo pa blagajne zopet prazne in suhe!). Moj Bog, za novo leto že zopet novi davki! Ubožno in siromašno ljudstvo se že itak ne more vedno in vedno se naraščajoči draginji ubraniti; sedaj pa že zopet navijanje z novimi davki. Kam vendar gredo vsi ti milijoni in kam plovemo mi? Ni se torej čuditi, da nižje uradništvo in sluge dan za dnevom vsled slabe plače zapuščajo državne službe in si išče privatnih, med tem ko so v ranjki Avstriji zapuščali privatne službe in prosili državnih. Če hoče imeti in ohraniti dobra in moderno urejena država dobre uradnike, mora iste tudi tako plačati, da lahko izhajajo in njim ni treba nositi trebuha na solnce. Sliši se pa, da so gospodje odvetniki in notarji iz celjskega in iz mariborskega okrožja svojemu uradniškemu osobju na izplačilo trinajste mesečne plače pristali, ker vedo, da je njih obstoj ogrožen in ne morejo vsled neznosne draginje več izhajati. To je prav, vsaj nekoliko sočutja do revnih in trpinov!

Meščanska šola v Slov. Bistrici. (Piše župan iz makolske župnije). Okrajni zastop slovenjebistriški je sklical za dan 17. decembra vse župane slov. bistriškega okraja k posvetovanju glede meščanske šole v Slov. Bistrici. Na tem posvetovanju se je čudil neki gospod iz Slov. Bistrice, kako moremo biti makolski župani zoper podporo, ki jo je predlagal okr. zastop meščanski šoli. Da se bomo bolj razumeli, pišemo tole: Nikdo

nam ne more očitati, da smo šoli nasprotni, ravno narobe, mi smo veliki prijatelji in zagovorniki šole. Tudi ustanovitev meščanske šole v Slov. Bistrici toplo pozdravljamo. Imamo pa o njej svoje pomisleke. 1. Okraj bi bolj rabil kakšno enoletno kmetijsko šolo, ki bi koristila celemu okraju, ko pa meščansko, ki bi prinesla največ koristi Bistričanom in k večjemu občinam slovenjebistriške župnije. 2. V meščanski šoli ni poletnega oproščanja in tudi v najsilnejšem delu ne sme otrok ostati doma. To bo malokateremu kmetu po godu. Sicer pa to nas nič briga, mi le vprašamo, kako pridemo oddaljenejši občine do tega, da bi plačevale bogatim meščanom njih šole, kateri edini bodo imeli od nje koristi, med tem, ko komaj svoje lastne šole vzdržujemo. Za našo (makolsko) šolo znaša letošnji proračun 120.000 K, za popravilo in prepotrebno razširjenje poslopja bo treba še celi milijon kron in mi naj prispevamo za bistriške šole? Sicer vam pa povemo to le: Pustite nas pri miru, dokler ne spravimo v red svoje lastne šole, pozneje bomo pa že tudi za meščansko šolo radi kaj prispevali. Predno pa nas zopet kličete, vprašajte šolsko oblast, kaj vse je otrebno za ustanovitev meščanske šole in stopite pred nas z natančnim proračunom, da bomo vedeli, kolik del proračuna bo znašal naš prispevek. Gotovo pa bo lažje prispevala za meščansko šolo bistriška občina, ki ima svojo ljudsko šolo že v redu in ki je prodala svoje kasarne za par milijonov, ko pa revne, hribovite občine naše župnije.

Mozirski Sokoli so pred kratkim imeli svoj občni zbor. Čudno se nam je zdela, ker ni bil za starost izvoljen Pevec, kajti njegova kuhinja je še vedno dobra, klet ima dobro kapljo in kasa je tudi radodarna za take stvari. Pevec pač ni več starosta. Razpoloženje se je drugam obrnilo. Iz bogzna katerih razlogov Pevec sam spoznava svoj položaj. Zato je pričel sedaj mozirsko reko: lačne liberalce fotrati. Ker pa je čisto izključeno, da bi še bil kedaj Pevec tržki župan in starosta mozirskih Sokolov, se nam zdi neobhodno potrebno, opozoriti mozirske napredne sile na Pevečevega naslednika M. Goričarja, ki ima tudi dobro kuhinjo, dobro klet in žena močno kaso. Mi to radi tega povemo, da lačni liberalci ne pridejo ob potrebno korito po svoji budalosti, ker bi sicer prišle v nevarnost župniške kure. Pevec si seveda domišlja, da bo kot župan ukazal, da morajo njega voliti. A moti se mož! Vedel bi lahko, da se Mozirčani kar potuhnejo, če jim župan zaukaže, kakor se je to zadnjič zgodilo, ko je ukazal kot župan, da morajo vsi Mozirčani na kraljev rojstni dan v cerkev. Napredne sile so si pa mislile: ker drugače ne gremo v cerkev, tudi danes ne bomo šli. Ko bodo volitve, takrat bomo zopet hodili v cerkev, nosili rožence po žepih, trgovca Zuza še ima staro zalogo, da vjamemo še kakega kalina na svoje limonice. Župan bi najraje ukazal, da pridejo zopet zvonovi v farni zvonik. Po Pevcu koncentrirane napredne sile, pazite, da ne pridete ob korito. Sklepamo s pesmijo, ki so jo neki fantje po trgu peli: «Ajmo, Sokolovi, ajmo za mesarjem v boj za staro kravo!»

V izvrševanju službe izgubil glavo. V Novem Sadu je šef mestnega tržnega urada zalotil svojega kontrolorja, ki je po trgu prodajal iz urada ukradene tržne listke. Dal ga je zapreti, potem pa je hotel to napraviti tudi z njegovim zetom, ki je bil s to tatvino in golju-fijo v zvezi. Ta se je postavil po robu ter je tržnega nadzornika Topavico oklal z nožem tako, da je umrl. Zločinca so zaprli.

Nepoboljšljivi žandarji. Iz Medžimurja poročajo, da žandarji že pripravljajo narod na volitve ter da ga vlečejo v državotvorne vode. Kako, se vidi iz sledečega slučaja: Ob dveh ponoči sta vpadla dva žandarja, neki Pustakovič in neki Sebožič, v hišo kmeta Zvorca v Turčiču zasledujoč njegovega sina, ki je ušel iz vojaške službe. Gospodar, starih 61 let, je odprl vrata in eden žandar ga takoj zagrabl za brke, ter ga vlačil sem in tja po sobi povprašujoč ga po sinu. Ko starih pove, da ne ve, ker sina že dve leti ni videl, se žandar še bolj razsrdi. Eden zgrabi starca za vrat, drugi ga od zadaj tepe in brca in tako izvedeta svoj žrtev iz hiše na dvorišče do hleva, kjer ga obdelujeta še s puškinimi kopiti. Končno sta divjaka svojo žrtev zopet prignala v sobo ter zagrozila, da zopet prideta, ter ga ubijeta, če se med tem sin ne vrne.

Iz Maribora.

DEKLIŠKI TEČAJ V MARIBORU.

Na Šentjanžvo se je vršil v Mariboru veličasten dekliški tečaj. Dekliške zveze mariborskega, ptujškega, ljutomerskega in slovenjebistriškega okraja so poslale nad 150 delegatinj. Toliko zavednih, izbranih zastopnic iz vseh delov gornjega dela zelene štajerske še ni bilo skupaj zbranih v Mariboru na tečaju. Vsa čast zavednosti in požrtvovalnosti naših deklet. Z zgodnjimi jutranjimi vlaki in peš prihajajoč od vseh strani, so se zbrale k skupni sv. maši v lepi frančiškanski baziliki. Po sv. maši se je začel ob pol 9. uri tečaj v dvorani kat. pomočnikov v Lekarniški ulici 6. Predsedoval je tečaju p. Pavel. Prvi referat je imel predsednik SKSZ dr. Hohnjec. V nad eno uro trajajočem govoru je razvijal pomen ženskega delovanja v javnosti. Podlaga ženskemu udejstvovanju v javnem življenju je umska in socialna izobrazba žene. Da naše ženstvo tako visoko stoji, se ima zahvaliti svojim izobrazbi. Slovensko ženstvo daleč nadkriljuje po izobrazbi svoje sestre na jugu in Balkanu, za to je potrebno, da prevzamejo vodstvo ženskega gibanja Slovenke, da bo celotno ženstvo Jugoslavije zmoglo si priboriti tudi politične pravice, predvsem volilno pravico.

Drugi referat je prednašal p. Pavel. Z njemu lastno govorniško izurjenostjo je govoril o karitativnem delovanju ženstva. Široko je polje udejstvovanja za krščansko usmiljenje. Povsod je polno ran, ki jih je treba lečiti na človeškem organizmu. Žena naj jih zdravi s svojim globokim čutom za usmiljenje in požrtvovalno ljubezen v družini in socialni okolici, v kateri živi. Bolniki, reveži, gmotno in duševno trpeči sloji naj bodo posebno izročeni tankočutni ljubezni slovenskega ženstva.

V tretjem referatu je gospa ravnateljica dekliške meščanske šole Antonija Štupica žela naravnost triumfalni uspeh pri svojem poslušalstvu. Govorila je o treznostnem gibanju in njegovem pomenu za naše ženstvo. — Z globoko pedagoško izkušnostjo je najprej razložila poguben vpliv alkohola na posamezne organe človeškega telesa. Teoretično razlaganje je prepletla s praktičnimi, tuptam tudi šegavimi pripombami, da je bilo njo poslušati pouk in zabava. Ob koncu predavanja je s pomočjo lepih slik predložila razdirajoč vpliv alkoholiizma na družino. Živa nazornost njene besedne ilustracije slik je ganila vse navzoče do solz. Učinek njenega govora je bil trdni sklep, da hočejo vse slov. mladenke in matere delovati za treznost med našim narodom.

S četrtem referatom je načel g. kaplan Živortnik najbolj pereče vprašanje sodobne socialne mizerije, družinsko vprašanje. V živih, retorično vznešenih besedah je naslikal globoko propast naše družbe, ki izvira iz propasti družinskega življenja. Vsak dan se ponavljajoče družinske tragedije imajo za posledico slabo vzgojeni rod, ki more človeško družbo spraviti v permanentno krizo, ako se ne poprimemo vsi enodušno cilja, da postavimo družinsko življenje na krščanska tla. Če družino ozdravimo, bo zdrav cel človeški rod. Če družino osrečimo, bo srečno vse človeštvo. Zato je delo za družino najnujnejše socialno delo našega časa.

V četrtem referatu je dr. Jeraj naslikal, kakšna mora biti naša idejalna ženska organizacija. Povdarjal je pomen združitve vsega slovenskega ženstva v Krščanski ženski zvezi v Ljubljani. Glede notranjega delovanja Dekliških zvez je podajal navzočim navodila za aktualna in času primerna predavanja.

Predavanje dr. Jeraja se je vršilo popoldne ob pol drugi uri, ker so prvi štirje referati trajali do ene popoldne. Pri akademiji, ki se je vršila na čast udeleženkam, so nastopile dijakinje-Orlice in gojenke in tamburaški zbor Kat. omladine v Mariboru. Orlice in tamburaši so prav lepo izvršili svojo nalogo. Ob tri četrt na 3. uro je zaključil dr. Jeraj vzorno uspeli tečaj. Dekleta so odšla z novim navdušenjem na dom s sklepom, da prihodnji dekliški tečaj posetijo še v večjem številu.

Občinski svet mariborski je snoči pričel z debato o proračunu. Župan je najprvo naznanil, da je podžupan volitev odžupana se vrši v eni prihodnjih sej. Tudi člani odsekov iz NSS so odložili mandate. Finančni odsek po aferi Kohlbesen nima referenta. Župan je nato v enourni pridigi, oziroma predavanju, branil proračun. Posebno se je zaletaval v stvarno kritiko in predloge, ki jih je v prvi seji predložil dr. Verstovšek. Daljša debata se je razvila pri razpravi o plačah mestnega uradništva. Dr. Jerovšek in dr. Leskovar sta na podlagi uradnih aktov dokazala, da je v proračun postavljenih celih pet milijonov kron več izdatkov, kakor je potrebno za plače in vse doklade uradništva. Radi tega se je ta proračun zopet vrnil finančnemu odseku. Bahun je zopet bil v svojem deliriju. Če je le katero žinil, vsakokrat se je blamiral. Med splošno pozornostjo je podžupan Roglič s povzdignjenim glasom izjavil, kazoč na župana in Bahunovce: Da je proračun mestne občine površen in ne odgovarja istini, je res. Res je tudi, da se pod vodstvom župana Grčarja na magistratu samo plava. Grčar in socialni demokrati niso hoteli vpoštevati strank, ki so se resno oprijele dela v občinskem svetu in so prvotno tvorile večino. Socialisti so gospodarili po svoje. Zato ne maramo več sodelovati. Socialni demokrati sami pa nimajo volje in tudi ne sposobnosti za delo. Dr. Leskovar je zahteval, da se v svrhu pravičnega avanzma mestnih uslužbencev sestavi status. Sprejeto. Prihodnja seja danes v petek zvečer.

Neodkrita čestitke. Celi Sloveniji je vendar znano, da je prenesel g. dr. Kukovec ude svojega rojstva iz Celja v Maribor samo radi tega, ker je bil uverjen, da bo imenovan za velikega župana mariborske oblasti. No, imenovanje velikega župana za mariborsko oblast je izpadlo tako, kakor ga ni pričakoval nobeden Slovenec, najmanj pa že v domišljiji intronizirani veliki župan dr. Kukovec — veliki župan za Maribor bo najbrž mladi kočevski advokat — radikal dr. Sajovic. — «Tabor» pa sedaj javlja, da ves narod iskreno čestita narodnemu poslancu dr. Kukovcu k uspehu in zmagi njegove ideje (imenovanju velikega župana) za katero se je vedno boril. Taboritom, recte dr. Kukovcu se mešajo pojmi, ker čestita v svojem mačku in presenečenju dr. Sajovcu k imenovanju, o katerem je bil do še pred kratkem uverjen, da bo zadelo njega — dr. Alojzija Kukovca. Čestitki dr. Kukovca na Sajovičev naslov so se po Mariboru smejali, zmajevali z glavami in so uverjeni celo mladoliberalni pičli verniki, da se dr. Kukovčevi možgani nevarno mehčajo. Dr. Kukovec je, po domače povedano, nesramno «skoz padel» kot veliki župan, pa bo tudi kot kandidat naprednih sil, da ne bo polomija preveč enostranska.

Kako se vojaška oblast razume na zakone. Pred mesci smo prinesli kratko notico o zapostavljanju kato-

ličanov v vojski in čez nekaj tednov nam vojaška oblast pošlje popravek, ki pa ni bil prav sestavljen in tudi ne pravilno naslovljen, tako da v nobenem oziru nismo bili primorani, ga priobčiti. Priobčitev se je že parkrat urgirala in mi smo povedali, da poslani popravek ne odgovarja zakonu. Kaj sedaj? — Vojaška oblast, ki tiskovnega zakona ne pozna in se menda tudi noče z njim seznaniti, se zateče k policiji ter ji tako-le piše: Komanda Mariborskog vojnog okruga, Pv. br. 1730 od 14. dec. 1922. — Policijskem komesarjatu Maribor. Na tamošnji Pov. br. 820-1 od 24. novembra t. g. molim da se od uredništva «Straže» zatraži povratok ispravke, koja je uredništvu dostavljena pod ovođšnjim K. Pov. br. 1730 od 19. okt. t. g., kako bi se moglo postupiti po vašem predlogu, a po naređenju komandanta Drav. div. ob. Pov. Dj. br. 7765 od 12. dec. t. g. Podpisan komandant pukovnik. — Policija odgovarja: «Komandi vojnega okruga v Mariboru — mi je čast vrniti tamkajšnju zaprosilo s poročilom, da ne spada v delokrog tega komisarijata in tudi ni predvideno po obstoječem tiskovnem zakonu vrnitev nepubliciranih člankov, odnosno popravkov». — Policija torej naznanja vojaški oblasti, da po zakonu ni predvideno vračevanje neobjavljenih stvari, vojaška oblast pa še vedno zahteva vrnitev svojega pismenega izdelka. Mi samo vprašamo: kdo naj zakone pozna, če jih oblastniki nočejo?

Umrla je dne 28. decembra gospa Mara Novak, rojena Supanec, soproga uradnika Zadržno-gospodarske banke. Rajna je bila hči našega pristaša g. Leop. Supanec, krojaškega mojstra v Melju. Pogreb bode v soboto, dne 30. t. m., popoldne ob 2. uri iz Melja na Pobrežje. Naše sožalje! — Eden in isti dan (27. dec.) sta umrla v eni in isti hiši na Aleksandrovi cesti hišni posestnik in trgovec Franc Bernhard ter krojaški mojster Aleksander Ledinec. Oba sta bila v Mariboru dobro znani osebi. — Umrl je slikar Florijan Brglez v Ribiški ulici.

Skupščina članov I. del. konz. društva v Ljubljani prodajaln Maribor in Studenci se vrši v nedeljo, dne 7. januarja 1923 ob 5. uri popoldne v dvorani Lekarniška ulica. Na dnevnem redu je tudi poročilo odposlanca oz. pooblaščenca načelstva. Dolžnost vseh konzumarjev je, da se skupščine zanesljivo udeležijo.

Jugoslovska strokovna zveza v Mariboru priredi od 8. do 13. januarja 1923 delavski socialni tečaj. —

Isti se bo vršil v dvorani katol. pomoč. društva v Lekarniški ulici. Pričetek vsak večer točno ob 8. uri. K tečaju imajo dostop člani in članice JSZ, povabljeni pa so tudi drugi.

Volitve v pokojninski zavod. Danes se vrši ob 8. uri zvečer v kazini javen shod vseh volilnih upravičencev za volitev v pokojninski zavod. Na tu shod so vabljeni zasebni nameščenci vseh strok.

Pokojninski zavod. Mariborska skupina Zveze industrijev priredi v petek, dne 29. decembra 1922 ob 18. uri v mali dvorani pivovarne Götz v Mariboru shod industrijev in obrtnikov, ki bi naj postavili kandidate za volitev delegatov za pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Krščanska ženska zveza v Mariboru je priredila na praznik sv. Štefana v Gambirinovi dvorani lepo uspelo in mnogobrojno obiskano božičnico. Ob tej priliki je bilo obdarovanih in pogoščenih 54 revnih članic. Odbor krščanske ženske zveze se ob tej priliki prav iskreno zahvaljuje vsem tistim, ki so z darovi pripomogli, da se je moglo tako veliko število revnih članic obdarovati, kakor tudi vsem tistim, ki so prireditev v tako obilnem številu posetili. Oprostijo naj nam pa tudi tisti, ki so vsled pomanjkanja prostorov morali oditi. Se enkrat, Bog plačaj vsem in ostanite nam naklonjeni tudi znanprej.

Velikanske predstave na vrvi največjega umetnika Blondini se vrše v nedeljo, dne 31. decembra t. l. in 1. januarja, in sicer sporedno od pol 11. do 12. ure popoldne in od pol 3. do 4. ure popoldne. Čisti dobiček je namenjen organizaciji vojnih invalidov v Mariboru. Predstave se vrše na Rotovškem trgu. Med predstavami svira godba. K prav obilni udeležbi vabi uljudno — odbor.

Razprodajo čevljev po Novem letu priredi tvrdka D. Roglič v svoji trgovini na Koroški cesti št. 19. Vec pove današnji inserat.

Prostovoljna požarna bramba v Kamnici priredi dne 31. decembra 1922 v gostilni gospoda A. Vogrinca v Kamnici Silvestrov večer z božičnim drevescem, plesom in licitacijo drevesa. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilskega orodja. Vstopnina 2 dinarja. Začetek ob 4. uri popoldne, konec ob 2. uri zjutraj.

S E N O
slamo, drva ter premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke — kupuje in prodaja —
USET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 57, telef. 88. 53-323

KUPUJE
se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakiurno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki
KAROL WORSCHKE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.
!!!Perje za postelje!!!

Najboljše in naicenejše
pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačevina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpamike, nogavice, robci, odeje i.t.d. se dobi pri
ŠOŠTARIČ, MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 13

Največja mariborska parna pralnica
„IDEAL“
Centrala:
Frankopanova 9.
Sprejemnica:
Vetrinjska ul. 12.

Najprikladnejši darovi za Božič in Novo leto:
AMERIKANSKI
IN ANGLEŠKI
SINGER šivalni stroji
Singer igle Singer olje
In dodatni deli
kenci, svile
7-8t 537
i. t. d.
Lästna mehanična delavnica
Prodaja na obroke.
Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York
Centrala za S. H. S.:
ZAGREB, MARULIČEVA ULICA 5
Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar in Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjalanka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zajecar in Štip. Zastopstva v vseh večjih mestih.

Praznih steklenic (vinskih) 7/10 l
kupi vsako množino veletrgovina z vinom
Pugel, Rossman in Voller
Maribor, Trg svobode 3. 597 4-4

Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru, Stolna ulica št. 6, r. z, z n. z.
obrestuje od 1. novembra 1922 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti
po 5%
Vloge ha trimesečno odpoved po 5 1/2%, večje in stalnejše vloge po dogovoru od 6% do 6 1/2%.

Srečno Novo leto 1923 žele svojim cenjenim odjemalcem sledeče tvrdke:

M. GAJSEK trgovina z manufakturnim blagom MARIBOR Glavni trg.	SERGEJ VABIČ trgovina z mešanim blagom, kuhinjsko posodo in železino MARIBOR na Aleksandrovi cesti.	J. PREAC trgovina z manufakturnim blagom MARIBOR Glavni trg 13	Livarna zvonov in kovin Inž. J. & H. BÜHL. MARIBOR Motherjeva ulica.	ALOJZ & ALOJZIJA KAČER KAVARNA «ROTOVZ» MARIBOR
FRANC HUBER trgovina z mešanim blagom MARIBOR Aleksandrova cesta 1	FRANC GROBELŠEK trgovina z deželnimi pridelki in moko na debelo. MARIBOR Aleksandrova cesta št. 77.	MATEVŽ in JOSIPINA DABRINGER gostilna MARIBOR Pristan 13	J. RANTNER trgovina z mešanim blagom MARIBOR Koroška cesta 8	IZIDOR COPETTI MARIBOR Vojašniška ulica 5/11.
PRODUKTIVNA ZADRUGA MIZARSKIH MOJSTROV MARIBOR Grajski trg 3.	ADOLF KOS trgovina južnega sadja MARIBOR Glavni trg.	IVAN KRAVOS sedlarska delavnica in trgovina z usnjenim blagom. MARIBOR Aleksandrova c. 13 Koroška 17. «PRVA MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA» r. z. z. o. z. Tržaška cesta 36—38.	BENEDIKT KRAGELJ trgovina z mešanim blagom MARIBOR Koroška cesta 39	Litografija in kamenotiskarska LEO SLANIČ MARIBOR Vojašniška ulica 10.
AVGUST SCHROCK trgovina z mešanim blagom MARIBOR Vetrinjska ulica 7.	M. ZIEGLER MARIBOR Glavni trg.	A. REČNIK koncesijonirano električno podjetje MARIBOR Tržaška cesta 1.	«PRVA MARIBORSKA MLEKARNA ADOLF BERNHARD MARIBOR Koroška cesta 10.	Filmska reklama na gradu MARIBOR Slovenska ulica 15
JAKOB KELC krojarska delavnica za gospode in dame ter zaloga blaga MARIBOR Stolna ulica 5	IVAN SIRK trgovina z mešanim blagom MARIBOR v magistratnem poslopiju.		J. N. ŠOSTARIČ trgovina z manufakturno MARIBOR Aleksandrova cesta 13	V. VOŠINEK trgovina z usnjem in izdelovanjem gomjih del čevljev Maribor Koroška cesta 64

ANTON POŽAR trgovina z mešanim blagom Maribor Gospoška ulica 4	LJUDEVIT VLAHOVIČ mesarija in gostilna Maribor Aleksandrova cesta	RODBINA ŠULIGOJ Kavarna «Beograd» Maribor Aleksandrova cesta
R. BIZJAK urar in optik, trgovina ur, zlatnine in srebrnine Maribor Gospoška ulica 16	FRANJO WEILER trgovina z mešanim blagom Maribor Glavni trg 10	VERDNIK & DRUGOVI družba z o. z. Maribor Aleksandrova cesta 51
IVAN KORAŽIJA veletrgovina z železom Maribor Aleksandrova cesta 23	Prva slovenska parna pekarna ANTON STRAUSGITL v MARIBORU. ANTON POŠ trgovina z manufakturnim blagom Maribor Aleksandrova cesta 27	P. ERZIN kava, čaj, kakao Maribor Gospoška ulica 25
FRANC MASTEK manufakturna in modna trgovina Maribor Glavni trg 16	FRANJO STARČIČ špecerija in manufaktura Maribor Vetrinjska ulica 15	PIHLAR SREČKO trgovina z manufakturnim blagom Maribor Gospoška ulica 3
IVO FRIEDL Hotel «Meran» Maribor Aleksandrova cesta	FRANJO LAH trgovina z manufakturnim blagom Maribor Gospoška ulica	JAKOB LAH trgovina z manufakturno Maribor Glavni trg 2
IVAN KVAS klobučar Maribor Meljska cesta 74	FELIKS PUČKO trgovina delikates Maribor Aleksandrova cesta	BIRTIČ ERNEST restavracija «Pri klavnici» Maribor Ob brodu 2
KAROL PREIS Trgovska hiša pohištva in preprog Maribor Gospoška ulica	VINKO KRSTAN delikatesna trgovina Maribor Aleksandrova cesta 18	FRANC JANČAR Hotel «Pri Zamorcu» Maribor Gospoška ulica
	VALJAK & KLEMENČIČ «PARK KAVARNA» Maribor Mestni park	FRANJO HORVAT cerkveni, dekoracijski in sobni slikar Maribor Slovenska ulica 10
	KAROL JANČIČ manufaktura Maribor Aleksandrova cesta 11	GJURO VALJAK restavracija «Grajska klet» ter veletrgovina z vinom Maribor
	IVAN VIDMAR trgovina z špecerijo in deželnimi pridelki Maribor Meljska cesta 31	FRANC STICKLER Restavracija «Glavni kolodvor» Maribor
	VALENTIN GLUŠIČ gostilna «KOLO» Maribor Koroška cesta 3	FRANC & JOZEFA BALON gostilna Pobrežje Maribor
	IVAN KOKOL kavarna «FRANKOPAN» Maribor Frankopanska ulica 7	Cenjenim odjemalcem želi Veselo novo leto in se priporoča DRAGO ROSINA trgovina z galanterijo in drobnarijo, zaloga vsakovrstnih izdelkov, špage in čevljarkih potrebščin na drobno in debelo. MARIBOR Vetrinjska ulica 26
	ANTON SAJKO krojarski mojster Frankopanova ulica 10 Maribor	Srečno in veselo novo leto 1923 želi vsem cenjenim odjemalcem trgovina z železino ANTON BRENCIČ v PTUJU.

SIMON in OTILIA KORVAT

naznanjata, da prevzameta s 1. januarjem 1923, gostilno

„Pri posojilnici“ v Kamnici.

Priporočata, se vsem p. n. gostom v obisk in bočeta imela vedno dobro vino, toplo in mrzlo kuhinjo. 618

Srečno in veselo novo leto

ROMAN BREZOČNIK

mesar

Maribor.

Glavni trg 33

622

STOCK COGNAC MEDICIN

Najboljša domača znamka. Dobi se povsod. Zastoj

KARL RAYER, MARI

Sprejmejo se za marof blizu Maribora dva opravnik ali šafarja, en konjar, en volar, dva pastirja (18 do 15) in ena majarca ali gospodinja. Kje, pove upravnitvo. 607

Brez posebnega naznanila.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanec pretresujočo vest, da je naša iskreno ljubljena mati gospa

Albina Mlinařik roj. Sprung

vdova po ravnatelju steklarne

dne 24. t. m. pri Sv. Lenartu v Slov. Gor. po kratki bolezni, boguvdan v 69 letu svoje starosti preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši 26. t. m. od hiše žalosti pokopališče pri Sv. Lenartu.

Dr. Alfonz Mlnarič odvetnik v Gleisdorfu.

Pavel Mlnarič, trgovec v Vuhredu.

Josip Mlnarič, davčni ravnatelj v Wien.

Otroci.

Anka Viher roj. Mlnarič, poštn. upraviteljica v p. v Vuzenici.

Dr. Ludvik Kramberger, okrožni zdravnik pri Sv. Lenartu.

Inž. Ivan Mlnarič, stavbenik v Bozenu.

Robert Viher, zasebni uradnik in posestnik v Vuzenici.

Mag. pfarm. Franc Mlnarič, lekarna na Bledu.

Hilda, Vika, Franja Mlnarič.

Eči Kramberger roj. Mlnarič soproga zdravnika pri Sv. Lenartu.

zeta in sinuhe.

Vnuki in vnukinje.

JOSIP NOVAK, ur. čnik Zadr. gosp. banke, naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svojega otroka in vseh sorodnikov vsem znanec in prijateljem prežalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena, nepozabna scproga, mamica, hči, sestra, teta in svakinja, gospa

Mara Novak roj. Zupanec

danes, dne 28. decembra 1922, ob 7. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, večkrat prevedena s svetotajstvi za umirajoče, v 24. letu njene dobe mirno in boguvdano v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajke se vrši v soboto, dne 30. decembra 1922, ob 2. uri popoldne, iz hiše žalosti, Wilsonova ulica 13, na pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zaдушnica se bo brala v torek, dne 2. januarja 1923, ob pol 9. uri v Frančiškanski cerkvi v Mariboru.

MARIBOR, dne 28. decembra 1922.

Mnogo uspeha v novem letu!

želi svojim trgovskim prijateljem in abonentom:

ZORMAN-ovo anončno in reklamno podjetje, Ljubljana, Gledališka ul. 2, telef. 231**Velika razprodaja čevljev, 1. do 20. jan. 1923**

Vsled preureditve trgovine in delavnice razproda podpisana tvrdka veliko množino moških, ženskih čevljev, visoke in nizke oblike, črne in rujave barve proti popustu na ceni od 10—40% v kljub znova rastočim cenam surovin. Popust velja le ob takojšnjemu plačilu. Za časa razprodaje bodo čevlji v trgovini označeni z originalno ceno in popustnim oostotkom.

Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 1**Objava.**

Po določbi Ministrstva za trgovino in industrijo odd. VI. št. 4493 razglašeni v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» št. 243, izdanih dne 31. oktobra 1922, oz. v Uradnem listu Pokrajinske uprave za Slovenijo št. 115 od 8. novembra pod št. 379, morajo vsi zavodi, ki so zavezani javnemu polaganju računov, voditi svoje knjige in zaključne račune (bilance in račun zgube in dobička) v dinarjih in sicer izza 1. januarja 1923.

Raznereje 1 dinar za 4 krome velja za vse aktivne in pasivne imovine izražene v kronah, brez ozira na datum njenega nastanka.

Ker bodemo zategadelj podpisani zavodi od 1. januarja 1923 vodili račune itd. izključno le v dinarski veljavi, naprošamo p. t. stranke, da se v vseh slučajih, v katerih se potom korespondence ali na drug način obračajo na denarne zavode, poslužujejo pri označbi denarnih zneskov izključno le dinarske veljave.

Opozarjamo, da bomo v dvomljivih, oziroma nejasnih slučajih označenja veljave smatrali to označbo kot označenje v dinarski veljavi; prav tako bomo postopali vselej tedaj, če veljava pri znesku sploh ne bo označena.

Pri tej priliki povdarjamo, da je uradna okrajšava za dinar «Din», za para «p».

Glede hranilnih knjižic strankam ni potreba napraviti nobenih posebnih korakov, osobito pa ni potrebno, da jih predlože v svrhu prepisa iz kronske v dinarsko veljavo.

Ta prepis v dinarsko veljavo se bo vršil po 10. januarju 1923 sukcesivno, ko bodo stranke prezentirale knjižice v svrhu novih naložb, pripisa obresti, delne ali celotne realizacije itd.

Vsled s provedbo vseh knjig in vseh računov iz kronske na dinarsko veljavo združenega obilega posla se usojamo zaprositi vse stranke, da se do 5. januarja 1923 obračajo do denarnih zavodov le v najnujnejših zadevah, ter da uredijo vse svoje tekoče posle pri denarnih zavodih po možnosti po označenem terminu.

V MARIBORU, v decembru 1922.

ANGLO-AVSTRIJSKA BANKA, podružnica Maribor,
CENTRALNA BANKA D. D., ZAGREB, podružnica Maribor,
JADRANSKA BANKA, podružnica Maribor,
LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA, podružnica Maribor,
PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA, podružnica Maribor,
SLAVENSKA BANKA D. D., podružnica Maribor,
SLOVENSKA BANKA, podružnica Maribor,
TRGOVSKA BANKA D. D., v LJUBLJANI, podružnica Maribor,
ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D., podružnica Maribor.